

Jak lépe přemýšlet o zeleni
v krajině a městech

Tipy a podněty na výsadbu
a návrat k původní rozmanitosti

Získejte až 100% dotace na
zlepšení ekologických funkcí krajiny

Modrozelená architektura

ZELEŇ V SOUVISLOSTECH

► Vztah nás lidí ke krajině
a přírodě se proměňuje!

Město

Krajina

Voda

Zahrada

Lesy

PŘÍRODA PRO KAŽDÉHO

TVOŘÍME ZELENÝ PROSTOR PRO ŽIVOT

Právě se k vám dostal náš občasník o zeleni. Hned na úvod bychom se vám rádi představili. Jsme lidé, jsme tým, který přistupuje s citem k přírodě a myslí na budoucnost. Pomocí zeleně vytváříme prostor, přírodu pro každého s cílem utvořit příjemné prostředí k trávení volného času či odpočinku s přáteli a dětmi.

Co nás vedlo k vydání tohoto čísla? Zejména pozitivní zkušenost, kterou cítíme na vlastní kůži a to, že vztah nás lidí ke krajině a přírodě se proměňuje! Do velké míry to způsobilo sucho posledních let, nedostatek vody v půdě i vnímání toho, jak moc jsme obklopeni monokulturami. Je třeba vrátit krajině její původní podobu a rozmanitost. Péče místních samospráv o zezeň proto znovu nabírá na intenzitě.

Místa, kde se zodpovědné osoby touto problematikou zabývají, jsou přitažlivější a lákají návštěvníky. To, že je správný čas věnovat pozornost zeleni, potvrzuje i množství dotačních programů.

Tady je stručný přehled podpory na zkvalitnění veřejného prostoru i nápravu škod, které způsobily neodborné zásahy do krajiny.

MOŽNOSTI PODPORY

Zacílení	Co je obsahem podpory	Výše podpory
Intravilán měst a obcí	– Komplexní revitalizace veřejných prostranství – zpevněné plochy (parkoviště, chodníky, pěšiny), sadové úpravy (výsadba stromů, keřů, trvalek, revitalizace stávající zeleně), vodní prvky, mobiliář, hrací a cvičební prvky, drobná architektura, prvky modrozelené infrastruktury.	70–85% nákladů na realizaci
	– Sadové úpravy – revitalizace stávající zeleně, dosadba stromů a keřů, v menším rozsahu mobiliář a propustné povrchy.	60–85% nákladů na realizaci
Krajina	Revitalizace a zakládání prvků krajinné zeleně, výsadba stromů a keřů, zakládání květnatých trávníků, mokřady a tůňe, obnova a zakládání sadů, ...	80–100% nákladů na realizaci
	Doprovodné prvky – drobný mobiliář, odpočívky, naučné stezky, ...	70–85% nákladů na realizaci
Komunitní výsadby	Výsadba stromů v intravilánu nebo extravilánu komunitním způsobem (dotace pokrývá materiál na výsadbu, práce samotné jsou provedeny dobrovolnický).	Až 250 000,-

Součástí podpory je také částka na projektovou přípravu, to znamená: projektová dokumentace, administrace a podání žádosti, výběrové řízení, manažerské vedení projektu, autorský a technický dozor při realizaci, a to ve výši cca 10 – 15% z nákladů na realizaci. Nezapomeňte, že pečlivá příprava projektu vyžaduje svůj čas. U jednodušších projektů cca 2 – 3 měsíce, u komplikovanějších daleko déle. Začněte včas!

Florstyl: Reagizace prvků ÚSES ve Věžkách

ZKUŠENOST Z PRAXE: OBEC VĚŽKY

„Náš záměr byl navrátit do krajiny původní aleje a meze. Řešili jsme také aktuální problém, jak naložit s vodní i s větrnou erozí. Zatím mohu posoudit pouze zkušenost s vodní erozí a musím konstatovat, že efekt opatření dokonce předčil naše očekávání.“

starosta obce Věžky

PŘI OBNOVĚ ZELENĚ VĚNUJTE POZORNOST NÁSLEDUJÍCÍM KROKŮM:

PROMYŠLENÁ PROJEKCE JAKO ZÁKLAD

DŮSLEDNÁ REALIZACE VÝSADBY

ODBOBNÁ PÉČE A ÚDRŽBA

ZVLÁDNUTÝ DOTAČNÍ MANAGEMENT

KRAJINA

VRAŤME PŘÍRODU DO KRAJINY

Citlivá práce s krajinou přispívá ke zlepšování ekologických funkcí a posiluje její stabilitu i biodiverzitu. Podmínkou je návrat původních rostlin, stromů i keřů. Remízky, kopretinové louky, háje, meze, sady, tůně, mokřady a rybníky už nejsou jen slova z vesnických románů, ale promyšlené krajinné prvky, ze kterých se stávají biokoridory, biocentra a interakční prvky bránící půdní i větrné erozi. Jejich hlavním cílem, kromě vysoké estetické hodnoty, je zadržení vody v krajině a podpora přirozených živočišných druhů. Při tvorbě této zelené kostry krajiny je potřeba soustředit se na její ráz a na druhy rostlin, které do ní patří.

Zásahy do krajiny vyžadují komplexní služby, ty zahrnují i terénní úpravy a práci s moderní technikou, která zvyšuje kvalitu a rychlost odvedené práce.

Odborný dodavatel také zajistí všechny stupně projektové dokumentace včetně vyjádření DOSS, dokumentací pro uzemní rozhodnutí nebo pro stavební povolení.

NA CO SI DÁT POZOR!

Zeleň v krajině je logicky náchylnější k úhynu, svůj podíl na tom má například nedostatečná nebo zanedbaná péče. Proto, pokud vybíráte dodavatele, prověřte si kvalitu jejich práce a schopnost zajištění následné údržby vysázených rostlin. Jen odborný a profesionální přístup vede k žádané udržitelnosti výsadby. Jde zejména o zálivky, odplevelení rostlin a ochranu před zvěří. Správně realizovaná výsadba je jen začátek dlouhodobého procesu proměny krajiny.

■ Florstyl: ÚSES ve Starém Městě

KVALITU SI DNES DÍKY DOTAČNÍM PROGRAMŮM MŮŽE DOVOLIT I TA NEJMENŠÍ OBEC:

„Bez dotačních titulů by si malé obce prakticky žádné výsadby nemohly dovolit realizovat. Výše dotace v případě krajinných prvků se pohybuje od 90 do 100%. Důležité je myslet na následnou péči, která je stanovena na deset let. V našem případě je největší problém udržet oplocenky a tím bránit rostliny proti okusu. Realizovali jsme protierozní meze téměř na 21 ha. Stromy a keře ani nepočítám. Celkem tyto akce přišly na cca 23 milionů. Z toho obec zaplatila cca 1,5 mil z našeho rozpočtu za 7 let. Obec tedy získala na dotacích úžasných cca 21,5 mil.“

Starosta obce Věžky

■ Florstyl: ÚSES k.ú. Dolní Němčí

VODA

UDRŽME VLÁHU V KRAJINĚ

Nacházíme se v období srážkově nejsušších let od roku 1961, přitom srážky jsou v našich klimatických podmínkách nejdůležitějším zdrojem vody. Proto se hospodaření s vodou stává prioritou také pro obecní a městské samosprávy. Existuje množství opatření, které plní zasakovací a zadržovací funkci a zpomalují odtok vody z území. Mezi běžná opatření dnes patří projektování rybníků, mokřadů, tůň a zasakovacích rýh. Svoji roli hraje také revitalizace říčních niv. Všechna tato opatření je třeba vyprojektovat v symbióze s výsadbou zeleně. Správně koncipovaná opatření mají pak také preventivní účinek v případě přívalových dešťů.

Dlouhodobé zkušenosti potvrzují, že komplexní přístup spočívající v odborném zpracování projektu pěstebních činností, zajištění financování a následný výběr zkušeného dodavatele zásadně ovlivňuje úspěšnost projektu. Statistiky z poslední doby udávají, že náklady na obnovu lesa do zajištění kultury se pohybují okolo 0,5 mil. Kč/hektar. Nejsou to zanedbatelné náklady, naštěstí existuje několik možností financování, které tyto náklady zásadně snižují. K úspěšnému výsledku vede cesta přes odborné konzultace a spolupráci s profesionály.

LES

OBNOVA DŘEVIN A POROSTŮ

Obnova lesních porostů nabývá v současné době v souvislosti s postupující kůrovcovou kalamitou na intenzitě. Každý vlastník lesa je povinen řádně pečovat o lesní porosty s cílem zachování všech funkcí lesa.

■ Florstyl: Pěstební práce v lesních porostech ve správě LS Telč a LS Pelhřimov

■ Florstyl: ÚSES ve Starém Městě

MĚSTO

SVĚŽÍ INTRAVILÁN

Pocit horka ve městě úspěšně eliminuje vzrostlá stromová zeleň, vodní prvky i zasakovací plochy. Lepší mikroklima významně zlepšuje také pobytovou kvalitu místa. Moderním pojmem se stala tzv. **modrozelená infrastruktura**. Jedná se o síť prvků budovaných v harmonii s přírodou, které mají za cíl zlepšit hospodaření s dešťovou vodou, omezit vliv změn klimatu

a snížit energetickou náročnost budov. Jde například o zasakování dešťových vod v dešťových zahradách a záhonech, o projektování zelených střech a fasád domů nebo budování zasakovacích povrchů. Tato opatření ochlazují mikroklima ve městě a zvyšují kvalitu bydlení.

NĚKTERÉ VÝHODY VZROSTLÉ ZELENĚ:

1 Evapotranspirace

Větší strom odpaří v teplém dni i více než 100 litrů vody – dokáže snížit průměrnou teplotu vzduchu ve svém okolí až o 3,5°C (tj. výkon až 7kW, klimatizace 3,5kW).

2 Stínění

Na plochu pod stromem dopadne 10 %–30 % sluneční energie - zbytek je absorbován listy nebo odražen zpět do atmosféry.

OBNOVA MĚSTSKÉ ZELENĚ

Veřejná prostranství, náměstí, obytné komplexy a sídliště, veřejné zahrady a parky, zahrady škol a všechna veřejně přístupná místa tvoří souvislý zelený obytný systém a je třeba jej vnímat jako celek. V rámci regenerace veřejného prostoru musí dojít ke komplexnímu a koncepčnímu návrhu

ploch, jejich provozu i náplně tak, aby vznikl fungující a obyvatelný prostor se zelení, vodou, mobiliářem, drobnou architekturou a zpevněnými plochami a město tak nabídlo obyvatelům i návštěvníkům příjemná místa vhodná k životu a setkávání.

MYSLÍME NA BUDOUCNOST

ROZUMÍME PŘÍRODĚ

Ing. Aleš Galář

jednatel/CEO FLORSTYL s.r.o.

V čem spatřujete největší výhodu společnosti, které kombinují projektování zeleně s realizací?

Jednoznačně je to rychlá zpětná vazba z realizace zpět do projekce a naopak. Vzájemná spolupráce mezi projektanty a realizátory prokazatelně zvyšuje kvalitu jak projektů, tak realizovaných děl. Tyto firmy jsou schopny řešit záměry svých zákazníků kvalitně, v souladu s nejnovějšími trendy a postupy a v optimálním poměru cena/výkon.

Na co se mají obce zaměřit, aby mohly efektivně rozvíjet zeď v intravilánu a krajině?

Neměly by v první řadě podcenit plánování. Jde o základní dokumenty, jako jsou pasport zeleně, dendrologický průzkum a územní studie zeleně. Tyto podklady se vzájemně doplňují a tvoří dobrý základ pro všechny dílčí projekty. Na dalším místě je nutné se zaměřit na důslednou přípravu každého projektu. Jde o koncepci, provozní řešení, estetiku, ekologické cítění, ale také o stanovení technologií založení a následné údržby výsadeb a ostatních prvků. To je potřeba kombinovat s podrobně zpracovaným výkazem výměr, který odráží náklady na realizaci. V tom vidím základ úspěchu.

Nějaké tipy, jak na dotační management?

Kdo je připraven, není překvapen. Aktuálně se připravují výzvy pro období 2021-2027. Výhodu budou mít ti, kteří budou mít projekty připraveny "v šuplíku" a budou schopni je rychle podat do prvních vyhlášených výzev. Vybírejte poradce, kteří mají prokazatelné zkušenosti s projekty zaměřenými na zeď. Preferujte komplexní řešení od A po Z, ušetříte tím především svůj drahocenný čas a budete mít jistotu, že výsledek bude odpovídat vašim požadavkům a bude dlouhodobě udržitelný.

Ing. Arch Markéta Sprinzlová

autorizovaný zahradní architekt

Jak se podle vás změnil přístup obcí a měst k zeleni?

Ze strany zástupců měst je to zejména uvědomění, že zeď je významnou a nedílnou součástí veřejného prostoru. Péče o zeď, její rozvoj a zlepšování kvality významně posiluje pozitivní vnímání obce, zlepšuje kvalitu prostředí a života obyvatel.

V čem zaznamenáváte největší pokroky?

Právě ve vnímání významu, přínosů a potenciálu zeleně. Stále více zástupců měst a obcí, ale i občanů přichází s požadavky na výsadbu stromů a keřů, na rozvoj zeleně ve městě. Rozvíjí se také komunitní péče o zeď - společné výsadby a péče, adopce stromů a podobně. Roste také význam odborného a profesionálního přístupu k rozvoji zeleně a péči o ni.

Kde je naopak ještě nevyužitý potenciál na zlepšení?

V pochopení toho, že zeď je živý materiál, který se v průběhu času proměňuje a má určitý čas dožití. Závčasou a s předstihem je třeba myslet na jeho obměnu a počítat s jeho životním cyklem.

Co byste Vy osobně starostům obcí a měst doporučila?

Zaměřte se na zeď ve své obci. Je to něco, co po sobě zanecháte svým dětem, zeď zvýší estetickou i ekologickou kvalitu obce a bude se podílet na vysoké kvalitě života. Přizvěte si odborníka, který má za sebou prokazatelné, kvalitní návrhy a realizace, sleduje trendy a moderní postupy v oboru, záleží mu na dobrém díle a kvalitním výsledku. Dejte na reference ostatních. Odborník pomůže vaše představy dovést až k úspěšnému návrhu a realizaci. Společně vytvoříte něco, co bude zároveň krásné, kvalitní, funkční a dlouhodobě udržitelné. Naslouchejte lidem, ale v odborné oblasti věřte odborníkovi.

Ing. Radim Skula

Projektový manažer

S čím můžete starostům poradit?

Přestože má mnoho starostů a starostek jasnou představu, jak k otázce veřejné zeleně přistupovat, má role je v tom je seznámit s možnostmi, jak tyto představy realizovat. Mohu také pomoci s vytipováním vhodných lokalit a poradím s možnostmi financování. Během diskuse často nalezneme i další možnosti realizace v oblasti sídelní zeleně, vody v krajině nebo protierozních opatření.

S jakým problémem se na Vás nejčastěji starostové obrazejí?

Zejména menší obce chtějí radu, jak začít pracovat se zelení v obci a okolí a jaké jsou možnosti financování. Umíme také poradit s výběrem kvalitního dodavatele a financováním. Mým cílem je poskytnout takové informace, které maximálně ulehčí realizaci zamýšleného projektu.

Na co se zaměřit při realizaci obecní a městské zeleně?

Důležité je nepodcenit začátek. Od zeleně očekáváme dlouhodobé přínosy pro obec, a proto je třeba se soustředit na kvalitní projekt i následnou realizaci. To jsou podmínky dlouhodobé udržitelnosti s minimalizováním starostí ze strany obce. Je třeba mít na paměti, že zeď musí svou funkci plnit léta.

FLORSTYL – s námi máte méně starostí

100% úspěšnost podaných a schválených dotačních projektů
15 let zkušeností

- Ateliér se zkušenými projektanty
- 25 terénních pracovníků
- Moderní technické vybavení – záruka šetrnějších zásahů do krajiny
- Důraz na vysokou kvalitu ve všech fázích realizace projektu
- Zajišťujeme následnou péči
- Neseme odpovědnost za výsledky své práce
- 250+ zpracovaných projektů
- 300+ hektarů zrevitalizované krajiny za rok
- 50+ doposud zrevitalizovaných veřejných prostorů
- 250+ spokojených zákazníků
- 1.700.000 kusů navrácených stromů do krajiny za rok

FLORSTYL®

www.florstyl.cz
atelier@florstyl.cz
+420 571 893 141
+420 601 243 367

